

## ລັກສະນະທາງດ້ານກາຍະພາບ, ປະຊາກອນ, ແລະ ນິເວດວິທະຍາ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ

ມັນແມ່ນຄວາມຈິງຕາມຄຳກ່າວຂານວ່າ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນໜຶ່ງໃນຈຳນວນບັນດາແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ໃນໂລກ ອັນມີກຳເນີດມາຈາກການລະລາຍຕົວຂອງຫີມະ, ໃນລະດັບຄວາມສູງ ທີ່ 5500 ແມັດ, ໃນບັນຍາກາດອັນບໍລິສຸດຂອງ ທີ່ພູ ຕັ້ງກູລາຊານ (Tanggulashan) ຕັ້ງຢູ່ສົ້ນພາກເໜືອ ຂອງພູພຽງ ທິເບດ. ຈາກຈຸດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ້ຳຂອງໄຫຼລົງໄປສູ່ຢູ່ທີ່ ເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ຝັ່ງລະທະເລພາກໃຕ້ ຂອງຫວຽດນາມ ແລະ ກຳປູເຈັງ ເຊິ່ງເປັນຈຸດທີ່ແມ່ນ້ຳຂອງໄຫຼປ່ອງເຂົ້າສູ່ ທະເລຈີນໃຕ້, ແມ່ສາຍນີ້ ໄຫລຜ່ານ ໄລຍະທາງ 5000 ກມ ໂດຍຜ່ານ 6 ປະເທດຄື: ແຂວງຢູນານ (ປະເທດຈີນ), ລຽບໄປຕາມຊາຍແດນ ດ້ານຕາເວັນອອກສຽງເໜືອ ຂອງປະເທດມຽນມ້າ ທີ່ຕິດຈອດກັບທິດຕາເວັນຕົກສຽງໃຕ້ ຂອງ ສ ປ ປ ລາວ. ແມ່ນ້ຳສາຍນີ້ໄຫຼຜ່ານຕອນເໜືອຂອງ ສ ປ ປ ລາວ ລຽບຕາມສາຍແດນດ້ານຕາເວັນຕົກ ທີ່ຕິດຈອດກັບ ທິດຕາເວັນສູ່ງເໜືອ ຂອງປະເທດໄທ, ຫລັງຈາກນັ້ນ ກໍໄຫຼຫລົງສູ່ປະເທດກຳປູເຈັງ ຈົນເຖິງພາກໃຕ້ຂອງປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ກຳປູເຈັງ. ຕະຫຼອດໄລຍະທາງການໄຫຼຂອງມັນ ແມ່ນ້ຳສາຍດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສະສົມບໍລິມາດນ້ຳ, ຕະກອນດິນ ແລະ ທາດອາຫານ ໃນຈຳນວນມະຫາສານ. ແມ່ນ້ຳ ໄດ້ຖືກຮັບຮູ້ ໃນຫລາຍຊື່ ດ້ວຍກັນ ອັນສະແດງຄວາມໝາຍຂອງມັນ ຕໍ່ປະຊາຊົນ ທາງດ້ານການສະໜອງອາຫານ ແລະ ຄວາມທ້າທາຍດັ່ງນີ້:

ເປັນແມ່ຂອງແມ່ນ້ຳທັງໝົດ, ແມ່ນ້ຳແຫ່ງເກົ້າມັງກອນ, ແມ່ນ້ຳແຫ່ງຫີນໃຫຍ່, ແລະ ແມ່ນ້ຳຍິ່ງໃຫຍ່. ຢູ່ແຂວງຢູນານ ແມ່ນ້ຳສາຍນີ້ມີຊື່ວ່າ ແມ່ນ້ຳລ້ານຊ້າງ ຈຽງ (Lancang jiang).

\*\*\*\*\*

### ບາງຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບລັກສະນະດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ດ້ານກາຍະພາບ

ທາງດ້ານສະຖິຕິ, ແມ່ນ້ຳຂອງເປັນແມ່ນ້ຳ ທີ່ຍາວທີ່ສຸດໃນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ແລະ ຍາວທີ່ສຸດໃນອັນດັບ 8 ຂອງໂລກ. ດ້ວຍປະລິມານການໄຫຼຂອງນ້ຳສະເລ່ຍປະຈຳປີ  $475 \times 10^9$  ແມັດກ້ອນ ມັນໄດ້ຖືກຈັດເຂົ້າຢູ່ໃນອັນດັບທີ 12 ທາງດ້ານການສະໜອງປະລິມານນ້ຳໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ, ແລະ ເນື່ອງຈາກວ່າມັນມີເນື້ອທີ່ອ່າງເກັບນ້ຳເຖິງ 795.000 ຕາລາງກິໂລແມັດ ຈຶ່ງໄດ້ຖືກຈັດເຂົ້າ ໃນອັນດັບທີ 21 ຂອງໂລກ. ຕາຕະລາງທີ່ 1 ໄດ້ສະເໜີບາງຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບປະຊາກອນ, ເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຕໍ່ການໄຫລທັງໝົດ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ.

ສິ່ງສຳຄັນກ່ວາສະຖິຕິຂ້າງເທິງນັ້ນແມ່ນ 80%

ແມ່ນ້ຳຂອງ

“ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຖືກກ່າວຂານກັນວ່າເປັນພູມປະເທດທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຊີວະຊາດ ແລະ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ທີ່ສຸດໃນໂລກປະຈຸບັນ.”

(ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ)

ຂອງປະຊາກອນໃນຈຳນວນ 60 ລ້ານຄົນ ທີ່ອາໄສຢູ່ແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ມີການຍັງຊີບ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ ຂຶ້ນກັບ ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງມັນ ໂດຍກົງ. ບັນດາປະເທດຕ່າງໆທີ່ແມ່ນ້ຳໄຫລຜ່ານ ແມ່ນມີການສ້າງເສຖະກິດກະສິກຳເປັນຕົ້ນຕໍ, ແລະ ຊາວປະມົງ, ຊາວນາ ໃນປະເທດດັ່ງກ່າວນີ້ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ຂຶ້ນຢູ່ກັບວົງຈອນການໄຫຼຂອງນ້ຳປະຈຳປີໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ທັງນີ້. ອີງຕາມຂໍ້ມູນຂອງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, ປະຊາກອນຈຳນວນ ປະມານ 300 ລ້ານຄົນ ພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ມີການຄອງຊີບ ຂຶ້ນຢູ່ກັບຜົນຜະລິດຈາກອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ.

### ການເດີນທາງແບບສັ້ນໆ ລົງຕາມ ລຳແມ່ນ້ຳຂອງ.

ພູມິປະເທດ ທີ່ມີແມ່ນ້ຳຂອງໄຫຼຜ່ານ ແມ່ນມີ  
ຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫລາຍ. ຈາກຈຸດກຳເນີດຂອງມັນ

ແມ່ນ້ຳຂອງໄຫລຈາກເຂດພູດອຍ ທາງພາກເໜືອຂອງ  
ແຂວງຢູນນານ, ສ ປ ປ ລາວ, ມຽນມ້າ ແລະ ໄທ  
ເຊິ່ງເປັນໄລຍະທາງທີ່ແມ່ນ້ຳ ແລະ ສາຂາຕ່າງໆຂອງ  
ມັນ ໄຫລຜ່ານຮ່ອມພູທີ່ສູງຂຶ້ນທີ່ຖືກທຳລາຍຈາກພຶດຕິ  
ກຳທາງທຳມະຊາດ ແລະຈາກນ້ຳມືຂອງມະນຸດ.

ຕາຕະລາງ 1: ປະຊາກອນ ປະເທດລຽບຕາມອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ

ປະເທດ	ປະຊາກອນ	ປະຊາກອນ ພາຍໃນ ອ່າງແມ່ ນ້ຳຂອງ (ໄນ)	% ຂອງອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ	
			ເນື້ອທີ່	ການໄຫລ
ແຂວງຢູນນານ, ປະເທດຈີນ	n/a	10	22	16
ມຽນມ້າ	44	2	3	2
ສປປລາວ	5	5	25	35
ກຳປູເຈຍ	11	10	19	18
ຫວຽດນາມ	79	~20	8	11
ໄທ	62	~25	23	18

ໃນໄລຍະທາງທີ່ແມ່ນ້ຳຂອງໄຫຼຜ່ານແຂວງຢູນນານ  
ທີ່ມີຊື່ວ່າ ແມ່ນ້ຳລ້ານຊ້າງຈຽງ ການໄຫຼຕາມທຳມະ  
ຊາດຂອງນ້ຳຖືກສະກັດກັ້ນດ້ວຍເຂື່ອນຕັນນ້ຳທີ່ມີຊື່ວ່າ  
ເຂື່ອນມັນວັນ (Manwan) ເຊິ່ງເປັນເຂື່ອນແຫ່ງ  
ດຽວໃນປະຈຸບັນໃນແມ່ນ້ຳຂອງ. ນອກຈາກນີ້ ຍັງ  
ມີເຂື່ອນຂະໜາດໃຫຍ່ອີກຫລາຍແຫ່ງ ກຳລັງ  
ມີການວາງແຜນຈະຂະຫຍາຍໃນເຂດທຸບຜາສູງຂຶ້ນ  
ຂອງແມ່ນ້ຳຕອນເທິງ. ໃນພາກເໜືອຂອງ ສ ປ ປ  
ລາວ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອຂອງປະເທດ  
ໄທ ແມ່ນ້ຳຂອງໄຫຼລົງໃສ່ທີ່ຮາບພຽງຂອງພູພຽງສະກົນ  
ແລະ ໂຄຣາຊ ທີ່ເປັນດິນເຄັມ ກ່ອນທີ່ຈະໄຫລເຂົ້າສູ່  
ເຂດພູດອຍດ້ານຕາເວັນອອກຂອງ ສ ປ ປ ລາວ  
ເຊິ່ງເປັນເຂດທີ່ມີພູເຂົາແລະມີຮ່ອມພູເລິກ ອັນເປັນສິ່ງ  
ທີ່ລົນໃຈໃຫ້ແກ່ນັກສ້າງເຂື່ອນເປັນຢ່າງສູງ.

ແມ່ນ້ຳຕອນເທິງຂອງຊາຍແດນລະຫວ່າງ ສ ປ  
ປ ລາວ ແລະ ກຳປູເຈັຍ, ແມ່ນ້ຳຂອງມີຄວາມກວ້າງ  
ເຖິງ 10 ກມ ແລະ ມີນ້ຳຕົກລົງເລິກ ເຖິງ 30 ແມັດ  
ທີ່ຄອນພະເພັງ ຫຼື ເປັນທີ່ຮູ້ຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນໃນ

ນາມ “ຫຼີ່ຜີ”. ຢູ່ດ້ານເທິງແລະດ້ານລຸ່ມຂອງຫລີ່ຜີ,  
ແມ່ນ້ຳແບ່ງອອກເປັນຫລາຍສາຍ ໄຫຼອ້ອມເກາະ ສີ່  
ພັນດອນ ເຊິ່ງເປັນເຂດມີປາຫລາຍທີ່ສຸດໃນ ສ ປ ປ  
ລາວ. ໃນໄລຍະຫຼາຍປີຜ່ານມານີ້ ໄດ້ມີການສະເໜີ  
ໂຄງການເພື່ອປ່ຽນແປງຫລີ່ຜີ ໃຫ້ສາມາດເດີນເຮືອໃນ  
ແມ່ນ້ຳຕອນເທິງໄດ້.

ພາຍຫຼັງທີ່ແມ່ນ້ຳໄຫລຜ່ານພາກໃຕ້ຂອງ ສ ປ ປ  
ລາວ, ກຳປູເຈັຍ ແລະ ຫວຽດນາມ, ມັນໄຫລເຂົ້າສູ່  
ທົ່ງພຽງທີ່ມີນ້ຳຖ້ວມ ເຊິ່ງເປັນເຂດ ໜຶ່ງທີ່ມີທົ່ວທັດ  
ເປັນໜ້າປະທັບໃຈທີ່ສຸດ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ເກີດ  
ມີຂຶ້ນ ໃນທະເລສາບ (ຫຼື ໜອງໃຫຍ່) ອັນເປັນແຫຼ່ງ  
ນ້ຳຈືດທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້. ໃນ  
ເມື່ອໄດ້ຮັບການສະໜອງນ້ຳຈາກນ້ຳຖ້ວມ ໃນລະດູ  
ຝົນ, ທະເລສາບແຫ່ງນີ້ ຈະມີຄວາມກວ້າງກວ່າເດີມ  
ເຖິງ 7 ເທົ່າຕົວ ຈາກຂະໜາດຄວາມກວ້າງຕໍ່ສຸດໃນ  
ລະດູແລ້ງ, ໂດຍມີຄວາມກວ້າງປະມານ 2.500-  
16.000 ກມ<sup>2</sup> ແລະ ມີຄວາມເລິກເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 1  
ແມັດ ຫຼື ຕົ້ນກ່ວາຈົນເຖິງ 10 ແມັດ, ແມ່ນ້ຳຂອງຍັງ

ປະກອບສ່ວນຕະກອນໃໝ່, ເຕີມທາດອາຫານ ແລະ ເຮັດໃຫ້ທີ່ຢູ່ອາໄສອັນອຸດົມສົມບູນ ສຳລັບປາ ແລະ ບັນດາຊີວະຊາດ ອື່ນໆ ໃນເຂດປ່າໄມ້ທີ່ນ້ຳຖ້ວມ ອ້ອມ ທະເລສາບ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ທະເລສາບ ຍັງຊ່ວຍໃນການຄວບຄຸມໄພນ້ຳຖ້ວມ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳ ຂອງຕອນລຸ່ມ ໂດຍການເກັບກັກນ້ຳ ໃນລະດູຝົນ ແລະ ປ່ອຍນ້ຳອອກໃນເມື່ອມີຝົນໜ້ອຍ.

ທີ່ພະນົມເປັນ, ແມ່ນ້ຳບາສັກ (Bassac) ແມ່ນ້ຳ ສາຍຫລັກຂອງແມ່ນ້ຳຂອງໄດ້ຖືກແຍກອອກເປັນສາມ ແຍກ ທີ່ສາມແຍກແມ່ນ້ຳຈັກໂຕມຸກ (Chaktomuk) ໃຕ້ຈຸດທີ່ແມ່ນ້ຳຕົງເລສາບເລີ່ມໄຫລໄປທາງຕາເວັນຕົກ ສ່ຽງເໜືອ ເພື່ອສະໜອງນ້ຳໃຫ້ທະເລສາບ. ໃນທີ່ສຸດ ແມ່ນ້ຳບາສັກ (Bassac) ກໍ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັບຄືນໃສ່ແມ່ນ້ຳ ຂອງສາຍຫລັກ ໃນພາກເໜືອຂອງເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ ນ້ຳຂອງ. ເຂດເນີນສູງທາງພາກໃຕ້ ປະກອບດ້ວຍ ເທືອກເຂົາກາກາດາມອນ (Cardamon) ແລະ ເທືອກ ເຂົາຊ້າງໄຫລລົງສູ່ທະເລສາບ, ແມ່ນ້ຳຕົງເລສາບ ແລະ ແມ່ນ້ຳບາສັກ.

ໃນຊ່ວງສຸດທ້າຍ, ແມ່ນ້ຳຂອງພັດເຂົ້າສູ່ຄອງນ້ຳ ຕ່າງໆໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 50.000 ກມ<sup>2</sup>, ດັ່ງທີ່ຮູ້ກັນໃນພາສາຫວຽດນາມວ່າ “ກູ ລອງ” (Cuu Long) ( ຫຼື ມັງກອນ 9 ຕົວ ສຳລັບ ຄອງນ້ຳ 9 ຄອງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງແມ່ນ້ຳ) ອັນເປັນ ບ່ອນທີ່ມີການຕົກຕະກອນຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ກາຍເປັນ ພື້ນຖານໃນການເອື້ອອຳນວຍແກ່ການຜະລິດການກະ ສິກຳ ແລະ ການປະມົງ, ໃນພາກເໜືອຂອງເຂດສາມ ຫຼ່ຽມ ແມ່ນ້ຳໄຫລຜ່ານທົ່ງພຽງຫຍ້າແຜກ ທີ່ມີເນື້ອ ທີ່ກວ້າງ ປະມານ 10.000 ກມ<sup>2</sup> ອັນເປັນເຂດທີ່ໄດ້ ຮັບການປັບປຸງດິນທີ່ເປັນກິດໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມແກ່ ການປູກພືດ, ຢູ່ໃນບໍລິເວນໃກ້ກັບປາກແມ່ນ້ຳໃນເຂດ ສາມຫຼ່ຽມ ໄດ້ເກີດມີການຄຸກຄາມຂອງນ້ຳເຄັມ ອັນມີ ຜົນມາຈາກໂຄງການ ຊົນລະປະທານ ແລະ ເປັນ ເຫດໃຫ້ດິນເຄັມ ເຊິ່ງເປັນການທ້າທາຍອັນໃຫຍ່ຫຼວງ ຕໍ່ການຜະລິດກະສິກຳ.

ເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ ມີເນື້ອທີ່ກວມເອົາ 12% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງປະເທດຫວຽດນາມ, ກວມເອົາປະມານ 40% ຂອງເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດ ກະສິກຳ ແລະ ເປັນຖິ່ນອາໄສຂອງ 20% ຂອງຈຳ ນວນປະຊາກອນທັງໝົດຂອງປະເທດ. ເນື້ອທີ່ 2/3 ຂອງເຂດສາມຫຼ່ຽມ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ກະສິກຳ ທີ່ສາມາດສະໜອງອາຫານໄດ້ຫລາຍກ່ວາ ເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງປະລິມານອາຫານທັງໝົດທີ່ບໍລິໂພກໃນ ປະເທດ ຫວຽດນາມ, ອັນລວມມີເຂົ້າ, ປາ ຫລາຍ ກ່ວາ 50% , ໝາກໄມ້ 60% ແລະ ແມ່ນຜົນຜະລິດ ການປະມົງອື່ນໆ ຈຳນວນປະມານ 300.000 ໂຕນ, ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນກຸ້ງສຳຫຼັບການສົ່ງອອກ. ອັດຕາການ ໄຫລສະເລັ່ງຂອງນ້ຳ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນ 15.000 ມ<sup>3</sup>/ວິນາທີ.

ຕະຫລອດໄລຍະທ່າງຂອງແມ່ນ້ຳຂອງທີ່ເລີ່ມແຕ່ ພູທີ່ເບດເຖິງທະເລຈີນໃຕ້, ແມ່ນ້ຳຂອງມີແມ່ນ້ຳທີ່ ເປັນສາຂາເຊື່ອມຕໍ່ ຫລາຍກ່ວາ 130 ສາຂາ, ເຊິ່ງແຕ່ລະສາຂາ ປະກອບສ່ວນການໄຫລຂອງນ້ຳ ແລະ ຕະກອນຕໍ່ "ແມ່ຂອງແມ່ນ້ຳທັງໝົດ".

### ພາບລວມໂດຍຫຍໍ້ກ່ຽວກັບຊີວະ ນາໆພັນ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ

ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນການອ້າງອີງໃສ່ ໃນພາກ ເລີ່ມຕົ້ນຂອງບົດຮຽນນີ້, ແມ່ນ້ຳຂອງເປັນເຮືອນຮັ່ງອັນ ໜຶ່ງທີ່ອຸດົມສົມບູນທີ່ສຸດ ແລະ ມີສິ່ງທີ່ມີຊີວິດຫາກ ຫລາຍໆກ່ວາໝູ່ຢູ່ໃນໂລກ, ແລະ ເປັນພື້ນທີ່ສາ ມາດພົບເຫັນ ພືດ, ສັດບົກ ແລະ ປາຊະນິດໃໝ່ຢ່າງ ຕໍ່ເນື່ອງ, ເຖິງແມ່ນວ່າ ບາງຊະນິດຈະຫາໄດ້ຍາກ ຫຼື ກຳລັງປະເຊີນກັບສະພາວະໄກ້ຈະສູນພັນ, ຍ້ອນການ ສູນເສັ້ງຖິ່ນອາໄສ ແລະ ການລ່າເນື້ອແລະ ການຫາ ປາ ຫຼື ຈັບປາເກີນຂອບເຂດ.

**ກຳປູເຈັງ**

ອີງໃສ່ຂະໜາດຂອງເນື້ອທີ່ຂອງປະເທດແລ້ວ, ປະເທດກຳປູເຈັງແມ່ນປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ມີເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ ທຳມະຊາດ ແລະ ເນື້ອທີ່ດິນທາມ ຫຼາຍທີ່ສຸດໃນໂລກ ແລະ ມີເຂດຊາຍຝັ່ງທະເລທີ່ ຖືກລົບກວນໜ້ອຍທີ່ ສຸດໃນອາຊີ. ໃນປະເທດນີ້, ຖິ່ນອາໄສທາງທຳມະ ຊາດຫລາຍກ່ວາ 45 ປະເພດ, ຮອບວຽນທາງທຳມະ ຊາດຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ອາກາດໄດ້ເອື້ອອຳນວຍ ໃຫ້ເກີດມີຜົນຜະລິດທຳມະຊາດອັນຫຼາກຫຼາຍອັນລວມ ມີ ພັນພືດທີ່ໄດ້ກຳນົດແລ້ວຈຳນວນ 2.300 ຊະນິດ ພັນ, ໃນນັ້ນ 40% ຂອງບັນດາຊະນິດພັນໄດ້ຖືກນຳ ໃຊ້ເປັນອາຫານ ແລະຢາພື້ນເມືອງ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງ ເຊື່ອກັນວ່າ ປະເທດນີ້ ອາດຈະມີ ປະເພດສັດລ້ຽງ ລູກດ້ວຍນ້ຳນົມຫລາຍກ່ວາ 130 ຊະນິດ ແລະ ມີນົກ ຫລາຍກວ່າ 500 ຊະນິດ, ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການ ອະນຸລັກໃນລະດັບສາກົນ, ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຍັງມີປາ ນ້ຳຈືດ ຢ່າງໜ້ອຍ 300 ຊະນິດທີ່ໄດ້ຖືກກຳນົດ ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ມີ 215 ຊະນິດ ມັກຈະພົບເຫັນໃນແມ່ນ້ຳ ຕົງເລສາຍເປັນປະຈຳ. ດັ່ງເປັນທີ່ຮັບຮູ້ກັນດີວ່າ ຢູ່ໃນ ແຕ່ລະປະເທດພາກໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ການຈັບ ແລະ ການຕະຫຼາດສັດປ່າ ຍັງຄົງເປັນສິ່ງນາບຊຸ່ມຊື່ ວະນາໆພັນ ແລະການຄົງຢູ່ຂອງຫຼາຍຊະນິດພັນ.

**ສ ປ ປ ລາວ**

ຍ້ອນວ່າມີພູມສັນຖານເປັນພູເຂົາ, ສ ປ ປ ລາວ ມີອາກາດ, ດິນ, ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ແລະ ເນື້ອທີ່ເປີດໂລ່ງ ທີ່ມີລັກສະນະແຕກຕ່າງກັນຫລາຍ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ປະ ເທດມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນສູງເປັນ ພິເສດ, ໃນພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ເຊື່ອວ່າ ມີສັດປະເພດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມ, ສັດເລືອຄານ, ສັດເຄິ່ງ ປົກເຄິ່ງນ້ຳ, ນົກ, ປາ, ແມງກະເບື້ອງ ແລະ ພືດ ທີ່ຮູ້ ກັນດີແລ້ວຈຳນວນປະມານ 10.000 ຊະນິດ ອາໄສຢູ່. ແລະ ກໍຍັງມີອີກຫລາຍຊະນິດທີ່ຍັງບໍ່ທັນຄົ້ນພົບ. ອີງ ຕາມອີງການອະນຸລັກທຳມະຊາດ ແລະ ຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ (IUCN), ສ ປ ປ ລາວ ແມ່ນເປັນ

ປະເທດທີສອງ ຖັດຈາກກຳປູເຈັງ ທີ່ມີຄວາມໜາ ແໜ້ນທາງ ດ້ານຊະນິດພັນ, ເປັນອັນດັບ 4 ຖັດຈາກ ປະເທດໄທ, ພະມ້າ ແລະ ຫວຽດນາມ ທາງດ້ານ ການມີຊະນິດພັນທີ່ຫາຍາກ (ຕົວຢ່າງຊະນິດພັນຕ່າງໆ ທີ່ພົບເຫັນໃນບາງເຂດໃດໜຶ່ງ ໃນພາກພື້ນຫຼືໃນບາງປະ ເທດເທົ່ານັ້ນ). ຢູ່ໃນ ສ ປ ປ ລາວ ມີສັດລ້ຽງລູກ ດ້ວຍນ້ຳນົມ ແລະນົກ ປະມານ 25 ຊະນິດ, ທີ່ລວມ ທັງງົວບາ (kouprey), ແຮດ, (javan rhinoceros), ແຂ້, ນົກກະລຽນ ອັນເປັນສັດທີ່ຖືກຈັດຢູ່ໃນປະເພດ ສັດທີ່ມີຄຸນຄ່າຫາຍາກ.

**ປະເທດໄທ**

ເຖິງວ່າຈະບໍ່ມີຂໍ້ມູນສະເພາະ ສຳຫຼັບ ອ່າງແມ່ນ ນ້ຳຂອງ ທີ່ຕົກຢູ່ໃນອານາເຂດຂອງປະເທດໄທ, ແຕ່ ໂດຍລວມແລ້ວ ເປັນປະເທດເຄີຍອຸດົມສົມບູນໄປ ດ້ວຍພັນພືດແລະພັນສັດ ທີ່ກຳລັງມີຈຳນວນຫຼຸດນ້ອຍ ຖອຍລົງຢ່າງໄວວາຢູ່ໃນປະຈຸບັນ. ໃນລະດັບປະເທດ, ປະເທດໄທ ຖືກກ່າວວ່າມີພືດ 10.000 - 13.000 ຊະ ນິດ ແລະ ມີສັດ 86.000 ຊະນິດ, ໃນນັ້ນ 5.000 ຊະນິດ ທີ່ເປັນສັດມີກະດູກສັນຫລັງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ ຕາມ ຈຳພວກສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມ, ປາ, ນົກ ແລະ ສັດເລືອຄານຈຳນວນຫລວງຫລາຍທີ່ເຄີຍມີໃນ ທ້ອງຖິ່ນນີ້ ແມ່ນສູນພັນໄປໝົດແລ້ວ, ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີປານ້ຳຈືດ 20 ຊະນິດ, ນົກປະມານ 40 ຊະນິດ ແລະ ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມ 40 ຊະນິດ ກຳລັງຕົກ ຢູ່ຂັ້ນອັນຕະລາຍ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີພືດປະມານ 100 ຊະນິດ ຖືກຈັດຢູ່ໃນຂັ້ນທີ່ສ່ຽງອັນຕະລາຍ, ມີ 600 ຊະນິດ ທີ່ຫາຍາກ ແລະ 300 ຊະນິດທີ່ມີຄວາມ ບອບບາງ.

**ຫວຽດນາມ.**

ເຖິງວ່າປະເທດຫວຽດນາມຈະມີເນື້ອທີ່ປົກຄຸມໜ້າ ໂລກພຽງແຕ່ 1% ກໍຕາມ, ແຕ່ມັນພັດເປັນຖິ່ນອາໄສ

ຂອງ 10% ຂອງຊະນິດພັນຂອງສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມ, ນົກ ແລະ ປາຂອງໂລກ, ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃນປະເທດນີ້ ໄດ້ຫຼຸດລົງຢ່າງຮຸນແຮງໃນ 30 ປີຜ່ານມາ, ເຖິງຈະເປັນແນວນັ້ນກໍຕາມ, ປ່າໄມ້ທີ່ຍັງເຫຼືອຢູ່ກໍຍັງມີນົກຫລາຍທີ່ສຸດ ແລະ ຍັງມີສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມ ຢ່າງຫລາກຫລາຍໃນຜືນແຜ່ນດິນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້, ໃນນັ້ນ, ສັດປົກ ແລະ ສັດນ້ຳທີ່ໄດ້ຖືກກຳນົດແລ້ວ ຈຳນວນ 23.000 ຊະນິດ ແລະ ຍັງມີສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມຂະໜາດໃຫຍ່ຂະນິດໃໝ່ຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຄົ້ນພົບໃນວ່າງບໍ່ດົນມານີ້. ແຕ່ຊະນິດພັນທີ່ເຄີຍມີມາເປັນເວລາຍາວນານ ໃນປະເທດຫວຽດນາມ ຈຳນວນນຶ່ງໄດ້ຖືກຈັດຢູ່ໃນຂັ້ນສ່ຽງຕໍ່ອັນຕະລາຍ, ໃນນັ້ນມີ: ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມ 28%, ນົກ 10%, ສັດເລືອຄານ ແລະ ສັດເຄິ່ງປົກເຄິ່ງນ້ຳ 21%. ໃນຈຳນວນ 12.000 ຊະນິດພັນພືດທີ່ຮູ້ກັນໃນປະເທດມີປະມານ 40% ເປັນຊະນິດພັນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ປະມານ 5.000 ຊະນິດ ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດ.

ການສູນເສຍຊະນິດພັນ ຈະບໍ່ສາມາດໄດ້ກັບຄືນມາສູ່ສະພາບເດີມໄດ້, ອັນທີ່ໃຫ້ລະບົບນິເວດວິທະຍາ ແລະ ຄວາມຫລາກຫລາຍທາງດ້ານກຳມະພັນກໍຫຼຸດນ້ອຍຕາມລົງ ແລະ ອາດເປັນໄພຕໍ່ຄວາມຫວັງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໃນອານາຄົດກໍເປັນໄດ້.

### ການປະມົງໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ

ຢູ່ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ມີປາອາໄສຢູ່ 1.300 ຊະນິດ, ໃນນັ້ນ, 50% ຂອງຈຳນວນ ເປັນຊະນິດພັນທ້ອງຖິ່ນໃນພາກພື້ນ ແລະ 120 ຊະນິດ ມີຄວາມສຳຄັນດ້ານການຄ້າ ໃນຕະຫລາດທ້ອງຖິ່ນ. ໃນຈຳນວນທັງໝົດນີ້, ມີປາທັງປະມານ 125 ຊະນິດ, ແຕ່ປາທັງຂະໜາດໃຫຍ່ ໃນປະຈຸບັນແມ່ນຫາຍາກຫລາຍ. ປາດັ່ງກ່າວໃຊ້ເວລາຫລາຍປີກ່ວາຈະບັນລຸອາຍຸການວາງໄຂ່ ແລະ ຍ້ອນການຫາປາເກີນຂອບເຂດ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນປາໃນປະຈຸບັນ ອາດຈະບໍ່ມີຄວາມຍືນ

ຍົງ. ສະຖານະການທີ່ຄ້າຍຄືກັນນີ້ ກໍເກີດຂຶ້ນ ກັບໝວດປາທີ່ມີງ່ຽງຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ປາຂ່າ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ນ້ຳຖ້ວມຢູ່ແມ່ນ້ຳຕົງເລສາບ ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະເໜີຜ່ານມາແລ້ວ, ໃນແຕ່ລະປີ ແມ່ນ້ຳຂອງມັກຈະຖ້ວມ ໃນເນື້ອທີ່ກ້ວາງປະມານ 30.000 ກມ<sup>2</sup> ຢູ່ເຂດໃຕ້ພະນົມເປັນ, ປະເທດກຳປູເຈັງ ບວກກັບເນື້ອທີ່ອັນກວ້າງໃຫຍ່ຂອງເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງໃນປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ກຳປູເຈັງ, ພື້ນທີ່ນ້ຳຖ້ວມຊົ່ວຄາວ ຈະໃຫ້ຜົນທາງດ້ານຊີວະມວນແກ່ປາຫລາຍເທົ່າກ່ວາພື້ນທີ່ມີນ້ຳຢູ່ຖາວອນ ເຊິ່ງເປັນເຫດຜົນໜຶ່ງທີ່ໃຫ້ໃຫ້ ແມ່ນ້ຳ ແລະ ພື້ນທີ່ນ້ຳຖ້ວມໃນເຂດຮາບພຽງຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ມີປະສິດທິພາບສູງສຸດໃນໂລກ. **ຕົວຢ່າງ** ໃນເຂດພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ນ້ຳຖ້ວມ ໃນເຂດແມ່ນ້ຳຕົງເລສາບ ໃຫ້ຜົນຜະລິດປາໄດ້ 138-175 ກິໂລ/ເຮັກຕາ, ທຽບກັບແມ່ນ້ຳ Amazon ຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດປາສະເລັ່ງພຽງແຕ່ 24 ກິໂລ/ເຮັກຕາ.

ໄດ້ມີການປະມານໄວ້ວ່າ ປະລິມານການຈັບປາໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ມີເຖິງລ້ານໂຕນ/ປີ, ບວກກັບ 200.000 ໂຕນຈາກການລ້ຽງປາ (Jensen 2000) ແລະ ກູ້ງລ້ຽງ 300.000 ໂຕນ, ໃນເຂດສາມຫລ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງປະມານ 20% ຂອງຈຳນວນທັງໝົດແມ່ນເອົາອອກຈາກແມ່ນ້ຳຕົງເລສາບ ສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ມາຈາກ ການຫາປາ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຈຳເປັນສຳລັບອາຫານທ້ອງຖິ່ນ, ແຕ່ຖ້າຫາກຂາຍເຂົ້າໄປໃນຕະຫລາດໂລກທັງໝົດ ກໍຈະມີມູນຄ່າຕົກເປັນເງິນປະມານ 1 ຕື້ໂດລາ/ປີ.

ການບໍລິໂພກປາສະເລັ່ງ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງແມ່ນປະມານ 20 ກລ/ຄົນ-ປີ, ເຖິງແມ່ນວ່າໃນປະເທດກຳປູເຈັງ ແລະ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມຈະມີປະລິມານການບໍລິໂພກເຖິງ 60-70 ກລ/ຄົນ/ປີ ທຽບເທົ່າກັບມາດຕະຖານທີ່ສູງສຸດໃນໂລກ, **ຕົວຢ່າງ**: ໃນປະເທດທີ່ມີອາຊີບທາງເຮືອ ເຊັ່ນ: ປະເທດນອກແວ, ຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ປະເທດທີ່ເປັນເກາະ ຈຳນວນໜຶ່ງໃນມະຫາສະມຸດປາຊີຟິກ.

ຮອບວຽນຊີວິດຂອງປາຈຳນວນຫລາຍ ໂດຍສະເພາະ ຊະນິດພັນທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານເສຖະກິດ ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບ ນ້ຳຖ້ວມເຂດປ່າໄມ້ອ້ອມແມ່ນ້ຳຕົງເລສາບ ແລະ ການໄຫລຜ່ານຈາກທີ່ນັ້ນເຂົ້າຫາແມ່ນ້ຳສາຍໃຫ່ຍ ແລະ ສາຂາຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ. ຕົວຢ່າງ: ປາສ້ອຍ (Trey Riel), ເປັນປາຂະໜາດນ້ອຍ, ມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານທາດອາຫານ ທີ່ຫາໄດ້ໃນຈຳນວນຫລວງຫລາຍ ໃນການຫາປາປະຈຳວັນ ໃນແມ່ນ້ຳຕົງເລສາບ, ຈະມີການເຄື່ອນຍ້າຍໄກເຖິງ 1.000 ກມ, ໄປຍັງແມ່ນ້ຳຕອນເທິງໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ເຂົ້າໄປຫາສາຂາຕ່າງໆ ເພື່ອວາງໄຂ່ ກ່ອນຈະກັບຄືນໃນຕົ້ນລະດູຝົນຫາແມ່ນ້ຳຕົງເລສາບ. ປາບາງຈຳນວນເຄື່ອນຍ້າຍເຖິງ 300 ກມ ໄປເຖິງເຂດທາງພາກໃຕ້ຂອງເຂດສາມຫຼ່ຽມໃນປະເທດຫວຽດນາມ. ການບໍ່ໄດ້ຂັດຂວາງທາງເດີນຂອງປາປະເພດຕ່າງໆ ແມ່ນເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດ ສຳຫຼັບການຢູ່ລອດຂອງພວກມັນ ແລະ ການຄອງຊີບປະຊາຊົນໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ.

ກະແສນ້ຳຂຶ້ນລົງຕາມທຳມະຊາດ ແລະ ກະແສນ້ຳໄຫລຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນເປັນແຫລ່ງຕົ້ນຕໍທີ່ຊີວິດ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງການປະມົງ.

**ປ່າໄມ້ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ**

ໃນ 30 ປີຜ່ານມາ, ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໄດ້ຫລຸດລົງໃນລະດັບທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງພາວະເຕືອນໄພ. ດິນແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນເຂດດິນທາມ (ເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້ນ້ຳຖ້ວມແຄມແມ່ນ້ຳຕົງເທສາບ ແລະ ປ່າໄມ້ຊາຍເລນຕາມຝັ່ງທະເລ ) ໄດ້ຖືກຂຸດຄົ້ນເພື່ອການຄ້າ ແລະ ຈຸດປະສົງອື່ນໆ. ສະຖານະການດັ່ງກ່າວ ກາຍເປັນສິ່ງໜ້າວິຕົກຢ່າງຮຸນແຮງໃນບັນດາປະເທດໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ຍັງບໍ່ທັນມີຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງເປັນໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້, ດັ່ງນັ້ນ ບັນດາຂໍ້ມູນທີ່ຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຕໍ່ໄປ

ນີ້ ເປັນພຽງແຕ່ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາຈາກການປະເມີນເທົ່ານັ້ນ.

**ກຳປູເຈັງ**

ປະຈຸບັນນີ້ ປະເທດກຳປູເຈັງ ຍັງເຫລືອການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 49-63% (ປະມານ 10 ລ້ານເຮັກຕາ) ແຕ່ກໍ່ຂຶ້ນກັບແຫລ່ງຂໍ້ມູນ. ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ ພິຈາລະນາວ່າ ກຳປູເຈັງຍັງເຫລືອຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ດີກ່ວາປະເທດໃກ້ຄຽງ, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ຄາດກະວ່າການທຳລາຍປ່າໄມ້ຍັງສືບຕໍ່ໃນອັດຕາປະມານ 300.000 ເຮັກຕາ/ປີ ຫຼື 3% ໃນແຕ່ລະປີ.

**ສ ປ ປ ລາວ**

ສ ປ ປ ລາວ ຍັງເຫລືອປ່າໄມ້ ໃນລະຫວ່າງ 40-50% (11 ລ້ານເຮັກຕາ, ປີ 1992) ຫລຸດລົງຈາກ 70% ໃນ 50 ປີຫລ້ງ, ດິນໃນພາກໃຕ້ສ່ວນໃຫ່ຍຍັງຖືກປົກຫຸ້ມດ້ວຍປ່າໄມ້ (58%) ເຊິ່ງຫລາຍກ່ວາພາກເໜືອ (36%). ອີງຕາມ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງ (1997) ສ ປ ປ ລາວ ຍັງເຫຼືອເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ຕົບໜາ ພຽງແຕ່ປະມານ 4.5 ລ້ານເຮັກຕາ (19% ຂອງເນື້ອທີ່ດິນທັງໝົດ) ແລະ ມີພຽງແຕ່ປະມານ 4.7% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງປະເທດ, ທີ່ຍັງມີໄມ້ທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານການຄ້າ. ສ່ວນອັດຕາການທຳລາຍປ່າໄມ້ປະຈຳປີຂອງ ສ ປ ປ ລາວ ມີຄວາມຄ້າຍຄືກັນກັບອັດຕາທີ່ປະເມີນສຳຫຼັບປະເທດກຳປູເຈັງ.

**ປະເທດໄທ**

ການທຳລາຍປ່າໄມ້ໃນປະເທດໄທ ຕົກຢູ່ໃນທ່າກ້າວທີ່ ໄວທີ່ສຸດຢູ່ໃນພາກພື້ນ. ອີງໃສ່ ການປະເມີນໃນປີ 1997 ກະຊວງວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃນທົ່ວປະ

ເທດໄທ ແມ່ນຫລຸດລົງສະເລັ່ງ 400.000 ເຮັກຕາ/ປີ, ໃນລະຫວ່າງປີ 1996 ແລະ ປີ 1998 ໄດ້ຫລຸດລົງ ຈາກ 53% ເປັນ 25% ໃນພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງ ໜືອ ຂອງປະເທດໄທ (ຕົວຢ່າງ: ເນື້ອທີ່ຂອງປະເທດ ທີ່ນອນຢູ່ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ) ຍັງເຫລືອປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມຢູ່ ພຽງແຕ່ 13% ຊຶ່ງຫລຸດລົງຈາກ 69% ໃນ 30 ປີ ຜ່ານມາ, ໃນປະຈຸບັນອັດຕາການຕັດໄມ້ແມ່ນ 0.3% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດ ໃນແຕ່ລະປີ.

- ການປ່ຽນແປງຂອງການໄຫລ ໃນແມ່ນ້ຳ ເຊິ່ງ ເຮັດໃຫ້ ເກີດມີນ້ຳຖ້ວມໃນເນື້ອທີ່ອັນກວ້າງຂວາງ ໃນລະດູຝົນ ໃນແຕ່ລະປີ ເປັນເຫດຜົນ ເຮັດໃຫ້ ມີປາຢູ່ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຫລາຍທີ່ສຸດຢູ່ໃນໂລກ.
- ເນື່ອງຈາກ ໃນປະຈຸບັນ ມີຄວາມກົດ ຕໍ່ປ່າໄມ້, ປາ, ພືດພັນ ແລະ ສັດປ່າ ເພີ່ມຂຶ້ນ, ຊັບພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ໃນທີ່ວ່າອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ ມີ ການຫລຸດລົງ ເຖິງຂັ້ນຮ້າຍແຮງຢູ່ໃນບາງເຂດ.

### ຫວຽດນາມ

ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງການປົກ ຫຸ້ມຂອງ ປ່າໄມ້ໄດ້ຫລຸດໜ້ອຍຖອຍລົງຈາກ 23% ໃນປີ 1943 ເປັນ 9% ໃນປີ 1991. ໃນຊຸມປີ 1990 ປະເທດ ຫວຽດນາມ ຍັງເຫຼີ້ນປ່າຊາຍເລນ ຢູ່ປະມານ 34.000 ເຮັກຕາ ແລະ ປ່າໄມ້ Melaleuca 13 ເຮັກຕາ. ປະ ມານ 30% ຂອງເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທັງໝົດໄດ້ສູນເສັງ ໄປໃນ 30 ປີຜ່ານມາ ຈົນຍັງເຫລືອເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ ພຽງ ແຕ່ 11% ທີ່ເຫັນວ່າເປັນປ່າໄມ້ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ສ່ວນອັດຕາການທຳລາຍປ່າໄມ້ໃນແຕ່ລະປີແມ່ນ 0.8%.

### ສະຫລຸບຈຸດສຳຄັນຕ່າງໆ

- ມີຫລາຍດ້ານຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ເຊັ່ນ: ນ້ຳ, ອຸທິກ ກະສາດ, ຕະກອນ, ປາ ເປັນໝາກຫົວໃຈຕໍ່ການ ດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການຢູ່ດີກິນດີຂອງປະຊາຊົນ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ.
- ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງແມ່ນເປັນຫົວໜ່ວຍແຫ່ງຄວາມ ຫຼາກຫຼາຍໜຶ່ງ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ນິ ເວດວິທະຍາ.
- ປະມານ 50 ລ້ານຄົນໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຂຶ້ນກັບ ແມ່ນ້ຳໂດຍກົງ ໃນການຄອງຊີບ ແລະ ການດຳ ລົງຊີວິດ.